

Succesverhalen in het spoor van Rocco

Het verhaal van Rocco is dat van een arme Italiaanse mijnwerkerszoon die het schopte tot wereldster. Maar hij is natuurlijk niet alleen. Heel wat mensen met buitenlandse roots die in Limburg hun vaste stek zochten en vonden, kunnen een succesverhaal voorleggen. Hoe hebben zij het ervaren om migrant of migrantenkind te zijn?

MARCO Z

“BELGIË EN ITALIË ZIJN ALLEBEI FANTASTISCH”

De naam Marco Zanetton doet misschien niet meteen een belletje rinkelen, maar als we er Marco Z van maken, dan duikt meteen zijn fantastische en gevoelige “I’m a bird” als een oormworm de hele dag in je hoofd. De Hasseltse Italiaan of Italiaanse Hasselaar voelt zich overal ter wereld thuis. “Ik ben een wereldburger, echt waar. Maar ik kom ook graag thuis. In Hasselt, maar ook in Italië.”

Marco Z is geboren en getogen in Hasselt. Papa baat er een schoenherstelzaak uit op de Luikersteenweg. ‘Mamma’ - met dubbele ‘m’ in het midden, dringt Marco aan - is een echt Italiaanse huisvrouw. “Ze leven nog heel Italiaans, al kwam papa van Meulenbergh en mamma van Lindeman. Zij zijn hier allebei opgegroeid en toch kunnen ze ‘het’ niet loslaten. Zo trokken we ook elk jaar op vakantie naar Italië. Een keer naar de streek van waar mamma komt, Abruzzo, het jaar nadien naar Veneto, waar papa’s familie woont. En ik begrijp dat, al wil ik toch meer van de wereld zien dan alleen maar Italië. Dat heeft wellicht ook met mijn opvoeding te maken. In de jaren tachtig stapte ik het Klein Atheneum in Hasselt binnen, zes jaar later het huidige Atheneum Plus in de binnenstad. Veel ‘Hasseltse’ kan je opvoeding moeilijk zijn, en ik was dan ook dadelijk een van de jongens uit de stad. Racisme in welke vorm dan ook is me gelukkig nooit overkomen. Vaak zat ik alleen in de klas

als Italiaan en dus was ik een ‘Belg’ als alle anderen. Fijne jaren die me op het goede spoor gezet hebben om verder te studeren. Eerst communicatie, dan vertaler Nederlands, Italiaans en Engels.”

Allebei even lief

“En toch voel ik me zelf niet sterk genoeg om in het Italiaans te zingen. Daarvoor beheers ik de taal niet tot in de finesses en dat lijkt me wel noodzakelijk. Daarom zing ik in het Engels, dat we met de paplepel langs televisie en internet ingelepeld hebben gekregen. En dus merken mensen nog minder aan me dat ik Italiaans bloed in de aderen heb. Maar ik ben er wel fier op hoor, dat zeker. Als de ‘Azzuri’ voetballen, supporter ik voluit voor hen. Maar ik kan er evengoed van genieten wanneer de Rode Duivels winnen, ja zelfs tegen Italië. Ik kan en wil echt geen voorkeurland kiezen, ze zijn me allebei even lief. Al heeft Italië één groot voordeel: het is gewoon geen land zoals een ander. Qua cul-

tuur, gastronomie en architectuur vindt het in geen enkel land ter wereld zijn gelijke. Ik schat dat bijna 70 procent van het UNESCO-werelderfgoed er staat, zegt dat genoeg? Alleen al daarom is het geweldig. Maar ook omwille van zijn keuken, waarvan ik nog vaak kan genieten, thuis aan tafel. Mamma kookt superlekker maar ik lust ook stoemp met worst als je dat wil weten.

Rocco pas ontmoet

Marco Z kijkt bijzonder uit naar de film “Marina”. “Ik heb veel over Rocco Granata gelezen en ik heb hem één keer ontmoet in een FNAC, waar we toen promotie voerden voor “I’m a bird”. Hij kwam zelf naar me toe en wilde meteen alles weten. Hele sympathieke man, die ik echt beter wil leren kennen en daarom staat “Marina” kijken op mijn “to do” lijstje in de komende dagen. En toch is er één wezenlijk verschil tussen ons: hij is geboren in Calabrië, in de zool van de laars van Italië, ik ben hier in Hasselt geboren en opgegroeid. Terwijl hij echt in het Italiaanse bad is ondergedompeld, heb ik vooral Hasselts water gevoeld. Maar we zijn allebei gelukkig, denk ik. Een beetje Italiaan, een beetje Belg, het beste van beide maakt ons supergelukkig.”

PEPPE GIACOMAZZA

“IEDEREEN KENDE IEDEREEN”

Topchef Peppe Giacomazza was nog niet geboren toen Rocco Granata Genk verliet, zijn grote liefde achterna. Toch is de band tussen de twee hecht. Al was het maar omdat ze elkaars talenten goed kunnen smaken. De één op een muziekinstrument en de andere achter het fornuis. Maar ook omdat ze allebei een deel van hun jeugd doorbrachten in Waterschei.

Net als Rocco kent ook Peppe, zij het als top- en tv-chef, succes. Voor een groot deel heeft Peppe dat te danken aan Vincenzo, zijn vader, die na een huwelijksreis in Genk niet meer terugkeerde naar Italië en hier een restaurant uit de grond stampte. “Mijn vader was gehuwd in Italië en met mijn moeder op huwelijksreis naar Genk gekomen”, zegt Peppe. “Eigenlijk om mijn oom te

bezoeken die hier in de mijn werkte. En ze zijn hier gebleven.” Een tijd lang woonde het gezin in de Wildekeraan in de mijnwerkerscité in Waterschei. Met naam en toenaam noemt Peppe de vele families die daar destijds woonden. Iedereen kent er iedereen.

Siciliaanse wijn

“Ook Rocco is van die buurt afkomstig”, weet Peppe. “Hij was jammer genoeg al lang vertrokken toen ik er een deel van mijn jeugd doorbracht. Toch is de band tussen een deel van die families gebleven. Hij kent mijn vader en heeft zo ook mijn leren kennen. Als Rocco naar Genk komt, dan ook altijd naar ons restaurant La Botte. En telkens opnieuw roept hij mij aan zijn tafel om me voor te stellen aan zijn gasten. Ik vind dat fantastisch. Hij is trouwens verzet op Siciliaanse wijnen. En ik op zijn muziek”.

SEBILA ÖZTURK

“VADER STOND EROP DAT WE GINGEN STUDEREN”

Sebila Öztürk (34) maakt deel uit van de derde generatie van een Turkse migrantenfamilie pur sang. Terwijl vader en grootvader zich krom werkten in de steenkoolmijnen, grepen de zeven kinderen en kleinkinderen hun kansen met beide handen om te studeren. En daar plukken ze nu de vruchten van.

“Mijn grootvader heeft in de mijn van Beringen en Winterslag gewerkt en mijn vader in die van Winterslag”, zegt Sebila. “Mijn moeder bekommerde zich om het huishouden. Ook geen gemakkelijke klus, want we waren met zeven

thuis. We werden opgevoed met de boodschap dat je sterk in het leven moet staan. Zelf had mijn vader het lager onderwijs niet afgeemaakt, maar hij stond erop dat we zouden studeren. En nog belangrijker, dat we de waardigheid van het leven niet zouden vergeten. ‘Er lopen genoeg gediplomeerde ezels rond’, zei hij altijd. En studeren is wat we gedaan hebben. De één is internist, een broer en zus zijn taalkundige, nog eentje is boekhouder en mijn oudste broer woont en werkt nu in Rusland, waar hij aan de universiteit heeft gestudeerd. Ikzelf heb als basisopleiding orthopedagogie.” “Als stu-

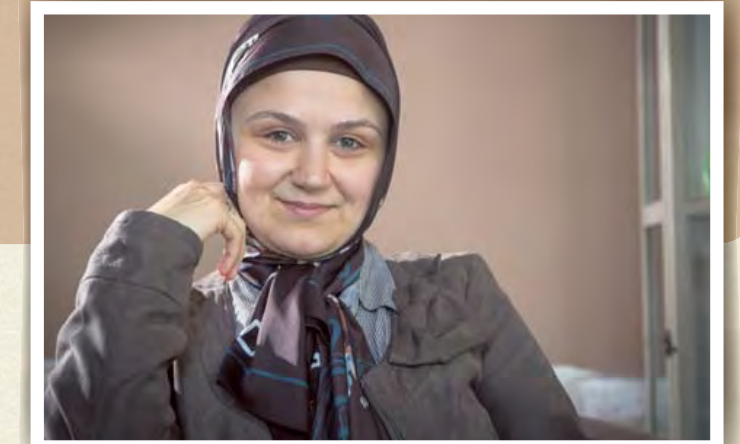
dent en ook daarna kreeg ik veel erkenning van mijn omgeving. Zowel van mijn directe als indirecte omgeving. Negatieve reacties heb ik nooit gehad. Er wordt als een rolmodel beschouwd. En ik moet eerlijk zeggen dat dit stimulerend werkt.”

Limburger wereldburger

Sebila werkte al op verschillende plaatsen: bij de Opvoedingswinkel in Genk, de Bijzondere Jeugdzorg in Antwerpen, als stafmedewerker van de Cel Diversiteit bij de KH-Lim, en bij het ACW waar ze een onderwijsproject kon vormgeven. Dat is door een herstructurering

stopgezet. Sindsdien is ze als orthopedagoge gestart met een eigen praktijk en werkt ze halftijds voor het CAW. “Samen met het CGG en het CKG is er het project ‘hulp bij bedrijfssluitingen’ opgericht”, gaat Sebila verder. “Van daaruit wordt psychosociale begeleiding aangeboden aan mensen die getroffen worden door de sluiting van hun bedrijf. Niet alleen aan

die van Ford en toeleveranciers maar aan die van alle bedrijven. Hiermee ben ik ook zorgambassadeur. (zie ook op pagina 10).” Sebila weet dat hoge studies ook wel een negatief kantje kunnen hebben. “Mijn broers en zussen worden psychosociale begeleiding aangeboden aan mensen die getroffen worden door de sluiting van hun bedrijf. Niet alleen aan

GIANNI EN FERNANDO MARZO

“MIJNWERKERSMELANCHOLIE”

“Het lied “Marina” kon alleen maar geschreven worden door een in Genk wonende Italiaan”, zegt Gianni Marzo (39), die als televisieredacteur voor Canvas werkt en ook bekend is als muzikant bij Isbells. En laat de in Brussel wonende Gianni, net als Rocco, van Genk afkomstig zijn. “Dat nummer is pure mijnwerkersmelancholie waarmee Rocco een wezenlijke betekenis geeft aan de Italiaanse gemeenschap.”

Net als zijn vader Fernando (62) wordt ook Gianni lyrisch als het over Genk en Rocco Granata gaat. Het decor - het kleine restaurantje La Marchigiana in Schaarbeek - werkt spraakmakend. “Met Genk heb ik een vreemde relatie”, zegt Gianni. “Het is voor mij een veilige thuishaven en een mooie maar heel complexe stad. Genk is een stukje wereld, maar ligt figuurlijk dan wel in een uithoek ervan. Ik ben trots op Genk en op het feit dat ik Genkenaar ben.”

Gianni: “Geregeld vragen mensen mij waar ik in Italië vandaan kom. Steevast antwoord ik dan: ‘van Genk, de meest noordelijk gelegen stad van Italië’. Het is natuurlijk een grapje maar het bevat ook een ondertoon aan waarheid. Ik bedoel daarmee dat de stad een uniek DNA

heeft en dat de Italiaanse gemeenschap daar deel van uitmaakt. Ook Rocco Granata.” Het succes van Marina heeft volgens Fernando en Gianni onwaarschijnlijk bijgedragen tot de identificatie van die gemeenschap in Genk en daarbuiten. “Dit lied betekent ontzettend veel”, gaat Gianni verder. “Niet zozeer de songtekst maar het vertelt wel de hele wereld het verhaal van een gezin dat, op zoek naar geluk, is moeten emigreren. Daar herkennen we ons allemaal in. Dit lied kon alleen maar geschreven worden door een in Genk wonende Italiaan. Het is pure mijnwerkersmelancholie.”

Zijn vader Fernando is provinciaal voorzitter van de Italiaanse Federatie ACLi (zeg maar de KWB van de Italiaanse migranten), werkte 33 jaar bij Ford en was tot voor kort

FRANCO EN EMILIO MARCHETTA

“VAN VADER MOCHTEN WE NIET DE MIJN IN”

Voor Franco (55) en Emilio (66) Marchetta was werken in de mijn taboe. Vader Marchetta wist immers wat het betekende en hoe gevaarlijk het er was. Dan maar de bouw in, dachten beide broers, toen niet beseffend dat ze nu de Marchetta Bouwgroep zouden runnen, bestaande uit drie bouwbedrijven met zo’n vijftig rechtstreekse en zo’n honderd onrechtstreekse werknemers.

“Ik was zeven jaar toen mijn vader het dorp Molise in de provincie Campobasso achter zich liet om naar Genk te komen en in de mijn van Winterslag te gaan werken”, zegt Emilio. “Mijn ouders

en ik hebben nog twee maanden in de gekende barakken gewoon vooraleer we in een mijnwerkershuis aan de Sportlaan mochten. Onze moeder woont daar nog steeds, vader is jaren geleden overleden. Ook in de mijn gaan werken zoals vader zat er niet in. Dat wilde hij niet. Hij wist hoe gevaarlijk en ongezond dat was. Ik ben als metselaar de bouw ingegaan en heb me daar kunnen opwerken. Ik werd ploegbaas en later werfleider.” Inmiddels trad ook Franco in de voetsporen van zijn broer. “Ook als metselaar”, zegt Franco. “Omdat we de stiel goed onder de knie hadden dachten we eraan om zelf een zaak te starten. In 1983 deden we dat in bijberoep en in 1985

werkten we louter zelfstandig in de woningbouw.”

Nooit durven dromen

Aanvankelijk deden de broers alleen de ruwbouw en zorgden andere bedrijven voor de afwerking. “Jarenlang hebben we aan klanten die dat vroegen informatie gegeven over die bedrijven”, gaat Franco verder. “Maar op een bepaald moment beseften we dat we die opdrachten ook zelf konden uitvoeren. Bovendien merkten we dat klanten meer gediend waren met een aannemer die voor alles zorgt. Zeg maar woningen afleveren met sleutel op de deur. En dat is wat we nu al jaren doen. We hebben huizen gebouwd voor volledige fa-

milies, gaande van grootouders tot kleinkinderen. Inmiddels werken zo’n vijftig mensen rechtstreeks voor ons. Nog eens honderd mensen doen dat als onderaanneming of op zelfstandige basis. Dat we ons bedrijf zo hebben kunnen uitbouwen, hadden we dertig jaar geleden niet eens durven dromen.”

Net zoals Rocco Granata heeft ook Emilio een muzikale gen. “Ik heb ooit bij het platenbedrijf van Rocco eens een singeltje opgenomen met aan de ene kant een Nederlandstalig nummer en aan de andere kant een Italiaans.” Ook nu nog speelt Emilio in het muzikaal duo Oldies Reloaded.